

WJEC

Level 2 Certificate in Latin Literature

For summer 2011, 2012 and 2013

Prescribed text for Unit 9542
Latin Literature Narratives

Section A
Tacitus, *Annales XIV.3-9*
Nero and Agrippina

This is the official examination text for the
WJEC Level 2 Certificate in Latin Literature

Tacitus, *Annales XIV.3-9* *Nero and Agrippina*

I

igitur Nero vitare secretos matris congressus; abscedentem eam in hortos aut in agrum laudare quod otium caperet. postremo praegravem eam esse ratus interficere constituit, hactenus consultans utrum veneno an ferro vel qua alia vi placuit primo venenum. sed inter epulas principis si daretur, referri ad casum non poterat tali iam Britannici exitio. et ministros temptare arduum videbatur mulieris usu scelerum adversus insidias intentae; atque ipsa praesumendo remedia munierat corpus. quonam modo ferrum et caedes occultaretur nemo reperiebat; et metuebat Nero ne quis tanto facinori delectus iussa sperneret. 5 10

obtulit ingenium Anicetus libertus, classi apud Misenum praefectus et pueritiae Neronis educator ac mutuis odiis Agrippinae invisus. ergo navem posse componi docet, cuius pars ipso in mari per artem soluta Agrippinam effunderet ignaram; nihil tam capax fortuitorum quam mare; et si naufragio Agrippina intercepta sit quem adeo iniquum esse ut scelus credat quod venti et fluctus deliquerint? additurum principem matri defunctae templum et aras et cetera ostentandae pietati. 15 20

II

placuit sollertia, tempore ipso iuvante quando festos dies apud Baias frequentabat. illuc matrem elicit, ferendas esse parentium iracundias et placandum animum dictitans, ut rumorem reconciliationis efficeret et Agrippina acciperet facili feminarum credulitate ad gaudia. quam in litus venientem (nam Antio adventabat) excepit manu et complexu duxitque Baulos. id villae nomen est quae inter promunturium Misenum et Baianum lacum mari adluitur. stabat inter alias navis ornatior, tamquam id quoque honori matris daretur. ac tum invitata ad epulas erat ut occultando facinori nox adhiberetur. satis constitit exstitisse proditorem, et Agrippinam, auditis insidiis, ambiguam an crederet sella Baias pervectam esse. ibi blandimentum sublevavit metum: comiter excepta est superque ipsum collocata. Nero modo familiaritate iuvenili se gerebat, modo adductus erat, quasi seria consociaret. iam pluribus sermonibus tracto in longum convictu prosequitur Agrippinam abeuntem, artius oculis et pectori haerens, vel ut simulationem expleret vel quod periturae matris supremus aspectus ferum animum retinebat. 5 10 15

III

noctem sideribus inlustrem et placido mari quietam quasi ad convincendum scelus dii praebuere. nec multum erat progressa navis, duobus familiaribus Agrippinam comitantibus ex quibus Crepereius Gallus haud procul gubernaculis adstabat, Acerronia super pedes cubitantis dominae reclinis paenitentiam filii per gaudium memorabat, cum dato signo ruere tectum multo plumbo grave. pressus Crepereius et statim exanimatus est. Agrippina et Acerronia eminentibus lecti parietibus ac forte validioribus quam ut oneri cederent protectae sunt. nec dissolutio navis sequebatur, turbatis omnibus et quod plerique ignari etiam conscios impediabant. deinde visum remigibus, qui conscii erant, unum in latus inclinare atque ita navem submergere; sed neque ipsis erat promptus in rem subitam consensus, et alii contra nitentes dedere facultatem lenioris in mare iactus. verum Acerronia, dum se Agrippinam esse imprudenter clamitat utque subveniretur matri principis, contis et remis et, quae fors obtulerat, navalibus telis conficitur. Agrippina silens eoque minus agnita (unum tamen vulnus umero excepit) nando, deinde occursu lenuncolorum in Lucrinum lacum vecta, ad villam suam ducitur.

IV

illic reputabat ideo se fallacibus litteris invitata et honore praecipuo habitam; navem prope litus non ventis actam, non saxis impulsam, summa sui parte velut terrestre machinamentum concidisse. observans etiam Acerroniae necem, simul suum vulnus adspiciens, solum insidiarum remedium esse putavit, si non intellegere videretur. igitur misit libertum Agerinum qui nuntiaret filio se benignitate deum et fortuna eius evasisse gravem casum; orare ut quamvis periculo matris exterritus visendi curam differret; sibi ad praesens quiete opus esse. atque interim securitate simulata medicamina vulnere et fomenta corpori adhibet; iubet testamentum Acerroniae requiri bonaque obsignari – id tantum non per simulationem.

V

at Neroni nuntios patrati facinoris opperienti adfertur Agrippinam evasisse ictu levi sauciam. tum ille pavore exanimis et adfirmans iam iamque adfore matrem ultionis properam, sive servos armaret vel militem accenderet, sive ad senatum et populum pervaderet, naufragium et vulnus et interfectos amicos obiciens. quod contra subsidium sibi, nisi quid Burrus et Seneca expromerent? quos statim accivit. longum utriusque silentium; timebant ne inriti dissuaderent, an eo descensum esse credebant ut nisi praeveniretur Agrippina pereundum Neroni esset. post Seneca respexit Burrum ac sciscitatus est num militi caedes imperanda esset. ille respondit praetorianos toti Caesarum domui obstrictos memoresque Germanici nihil atrox adversus progeniem eius ausuros. perpetraret Anicetus promissa. qui nihil cunctatus poscit summam sceleris. ad eam vocem Nero profitetur illo die sibi dari imperium auctoremque tanti muneris esse libertum; iret propere duceretque homines promptissimos ad iussa. ipse, ubi audivit nuntium Agerinum venisse, scaenam criminis ultro parat. gladium, dum Agerinus mandata perfert, abicit inter pedes eius; tum quasi deprehensum in vincla inici iubet, ut confingeret matrem exitium principis molitam et pudore deprehensi sceleris sua sponte mortem sumpsisse.

VI

interim vulgato Agrippinae periculo, omnes, ut quisque acceperat, decurrere ad litus. hi moles, hi proximas scaphas scandere; alii quantum corpus sinebat vadere in mare; alii manus protendere; questibus, votis, clamore hominum diversa rogitantium aut incerta respondentium omnis ora compleri; adfluere ingens multitudo cum luminibus, atque ubi incolumem esse Agrippinam pervulgatum est, ad gratandum sese expedire, donec aspectu armati et minitantis agminis disiecti sunt. Anicetus villam statione circumdat, refractaque ianua obvios servorum abripit, donec ad fores cubiculi veniret; ibi pauci adstabant, ceteris terrore inrumpentium exterritis. cubiculo modicum lumen inerat et ancillarum una, magis ac magis anxia Agrippina quod nemo a filio venisset ac ne Agerinus quidem. abeunte dehinc ancilla Agrippina 'tu quoque

me deseris' prolocuta est. tum respicit Anicetum trierarcho
Herculeio et Obarito centurione classiaro comitatum.
circumsistunt lectum percussores et prior trierarchus fusti
caput eius adflixit. iam Agrippina centurioni ferrum
destringenti protendens uterum, 'ventrem feri' exclamavit
multisque vulneribus confecta est.

15

20

VII

cremata est eadem nocte convivali lecto et exequiis vilibus;
neque dum Nero rerum potiebatur congesta aut clausa est
humus. accenso rogo libertus eius cognomento Mnester se
ferro transegit, incertum caritate in patronam an metu exitii.
hunc fore sui finem multos ante annos crediderat Agrippina
contempseratque. nam ei consulenti super Nerone
responderunt Chaldaei illum imperatorem matremque
occisurum; atque illa 'occidat' inquit, 'dum imperet'.

5